

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKACH NIEBEZPIECZNYCH ZDARZEŃ W SZKOLE

oraz

**STRATEGIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH
I ZASADY WSPÓŁPRACY Z INSTYTUCJAMI WSPOMAGAJACYMI**

TELEFONY ALARMOWE

999	Pogotowie Ratunkowe
998	Straż Pożarna
997	Policja
987	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego na czas kryzysu
112	Telefon alarmowy dla użytkowników telefonów komórkowych
0 800 120 226	Kryzysowa infolinia Policji (połączenie bezpłatne)

I.	PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI, GDY ZDARZYŁ SIĘ WYPADEK.	3
II.	W PRZYPADKU GDY NAUCZYCIEL LUB INNY PRACOWNIK SZKOŁY UZYSKA INFORMACJE ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI UCZNIĄ,	3
III.	W PRZYPADKU GDY NAUCZYCIEL LUB INNY PRACOWNIK SZKOŁY PODEJRZEWA, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW POWINIEN PODJAĆ NASTĘPUJĄCE KROKI:	4
IV.	W PRZYPADKU GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY.....	4
V.	W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL ZNAJDUJE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJE PRZYPOMINAJĄCĄ WYGLĄDEM NARKOTYK POWINIEN PODJAĆ NASTĘPUJĄCE KROKI:	5
VI.	W PRZYPADKU POPEŁNIENIA CZYNU KARALNEGO PRZEZ UCZNIĄ, KTÓRY NIE UKOŃCZYŁ 17 LAT NALEŻY:.....	5
VII.	POSTĘPOWANIE NAUCZYCIELA/WYCHOWAWCY WOBEC UCZNIĄ, KTÓRY STAŁ SIĘ OFIARĄ CZYNU KARALNEGO MAJĄCEGO MIEJSCE NA TERENIE SZKOŁY LUB POZA NIĄ, A ZWIĄZANY BYŁ Z PRZEMOCĄ W RODZINIE, PRZEMOCĄ ZE STRONY RÓWIEŚNIKÓW LUB OSÓB DOROSŁYCH (PO UZYSKANIU INFORMACJI, STWIERDZENIU OBRAŻEŃ NA CIELE UCZNIĄ LUB BĘDĄCY ŚWIADKIEM ZDARZENIA):	5
VIII.	POSTĘPOWANIE NAUCZYCIELA / WYCHOWAWCY W SYTUACJACH ZAGRAŻAJĄCYCH ZDROWIU DZIECKA.	5
IX.	W SYTUACJI ROZPOZNANIA CZYNNIKA RYZYKA ZACHOWAŃ SAMOBÓJCZYCH, NALEŻY:	6
X.	ZASADY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA W PRZYPADKU ZACHOWANIA UCZNIĄ UNIEMOŻLIWIAJĄCEGO PROWADZENIE LEKCJI.	6
XI.	ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI NARUSZENIA NIETYKALNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELA LUB INNEGO PRACOWNIKA SZKOŁY.	7
XII.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU AGRESJI UCZNIĄ WOBEC NAUCZYCIELA.	7
XIII.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL LUB INNY PRACOWNIK ZAUWAŻY ZAGINIĘCIE DZIECKA.	7
XIV.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NOWEGO UCZNIĄ W KLASIE.	7
XV.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU, GDY WYCHOWAWCA STWIERDZI NIEWYPEŁNIANIE OBOWIĄZKU SZKOLNEGO PRZEZ UCZNIĄ.....	7
XVI.	POSTĘPOWANIE NAUCZYCIELA W PRZYPADKU ZAUWAŻENIA KONFLIKTU W KLASIE LUB PROBLEMU WYCHOWAWCZEGO Z DANYM DZIECKIEM:	8
XVII.	PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AGRESYWNEGO ZACHOWANIA UCZNIĄ.....	8
XVIII.	ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI STWIERDZENIA DEWASTACJI MIENIA SZKOLNEGO I CUDZEJ WŁASNOŚCI..	8
XIX.	POSTĘPOWANIE W SYTUACJI POSIADANIA PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONYCH NA TERENIE SZKOŁY	9
XX.	JAK PRZYGOTOWAĆ OBIEKT DO NAGŁEGO ZAGROŻENIA?	9
XXI.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL LUB INNY PRACOWNIK ZAUWAŻY LUB OTRZYMA INFORMACJE O POŻARZE LUB INNYM ZAGROŻENIU (NP. CHEMICZNYM).	9
XXII.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZNALEZIENIA NA TERENIE SZKOŁY BRONI, MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH, INNYCH NIEBEZPIECZNYCH SUBSTANCJI LUB PRZEDMIOTÓW.	10
XXIII.	JAK POSTĘPOWAĆ W PRZYPADKU SKAŻEŃ BIOLOGICZNYCH I CHEMICZNYCH?	11
XXIV.	JAK POSTĘPOWAĆ W PRZYPADKU ZNALEZIENIA SIĘ W GRUPIE ZAKŁADNIKÓW?	12
XXV.	JAK POSTĘPOWAĆ W TRAKCIE OPERACJI ANTYTERRORYSTYCZNYCH?	12
XXVI.	ABC REANIMACJI – MINIPORADNIK	12

I. Procedury postępowania w sytuacji, gdy zdarzył się wypadek.

1. Pracownik szkoły, który wie o wypadku postępuje zgodnie z następującymi procedurami:
 - a) Niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę.
 - b) Sprowadza fachową pomoc medyczną (pielęgniarkę, lekarza lub pogotowie ratunkowe).
 - c) W miarę możliwości udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy.

W SYTUACJI GDY ZDARZYŁ SIĘ WYPADEK W SZKOLE

1. Jeżeli zdarzy się **wypadek uczniowski** na zajęciach w obiekcie szkolnym lub w czasie przerwy – każdy nauczyciel lub pracownik, który jest świadkiem postępuje zgodnie z przyjętymi w szkole procedurami:
 - a) Doprowadza poszkodowanego do pielęgniarki szkolnej, zawiadamiając niezwłocznie dyrektora. W razie nieobecności pielęgniarki doprowadza poszkodowanego do sekretariatu szkoły.
 - b) Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą, udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy, wysyła dwóch uczniów do dyrektora oraz pielęgniarki szkolnej, a w razie konieczności opuszczenia sali prosi o nadzór nad podopiecznymi nauczyciela uczącego w najbliższej sali.
 - c) Jeśli wypadek zdarzyłby się w godzinach wieczornych, gdy nie ma dyrekcji szkoły (np. dyskoteka), nauczyciel sam decyduje o postępowaniu, w trudniejszych przypadkach wzywa pogotowie ratunkowe oraz zawiadamia dyrektora i rodziców.
2. O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:
 - a) Dyrektora szkoły;
 - b) Rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego;Dyrektor ewentualnie:
 - a) Pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - b) Społecznego inspektora pracy;
 - c) Organ prowadzący szkołę lub placówkę;
 - d) Radę Rodziców.
3. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
4. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
5. Zawiadomień, o których mowa w ust. 1 - 3, dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły.
6. Rejestr wypadków prowadzi dyrektor.
7. Dyrektor omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobiegania im.

Dalsze postępowanie przebiega według procedur określonych w rozporządzenia MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

II. W przypadku gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły uzyska informacje świadczące o demoralizacji ucznia,

który nie ukończył 18 lat (używanie alkoholu, narkotyków, uprawianie nierzędu, włóczęgostwo, przynależność do grup przestępczych, itp.) powinien niezwłocznie podjąć następujące kroki:

1. Przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy, dyrektorowi szkoły.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga lub psychologa szkolnego.

3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację.

Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się w szkole, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o wymienionych wyżej przejawach demoralizacji nieletniego, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).

Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych (rozmowa z uczniem i rodzicami, spotkania z pedagogiem/psychologiem, itp.) a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, szkoła powiadamia o sytuacji sąd rodzinny lub policję, dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

III. W przypadku gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, pedagoga lub psychologa i dyrektora szkoły.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie, wychowawca (podczas jego nieobecności inny nauczyciel).
3. Zawiadamia o fakcie rodziców/opiekunów i ustala sposób postępowania w tej konkretnej sytuacji, wychowawca (nauczyciel) wzywa lekarza, o pozostaniu ucznia w szkole, czy też przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z rodzicami i dyrektorem szkoły/placówki, jeśli rodzice odmawiają przyjazdu do szkoły, a zachowanie ucznia zagraża bezpieczeństwu innych osób, lekarz może zdecydować o przekazaniu ucznia funkcjonariuszom policji.
4. Jeżeli zdarzenia, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły powtarzają się, świadczy to o jego demoralizacji, co nakłada na szkołę obowiązek powiadomienia Policji (specjalisty ds. nieletnich) lub Sądu Rodzinnego i Nieletnich o tej szczególnej sytuacji.

IV. W przypadku gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu te substancje, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją.
2. Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie dokonać przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność wyłącznie zastrzeżona dla Policji!
3. O swoich spostrzeżeniach nauczyciel powiadamia dyrekcję szkoły.
4. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu rodziców/opiekunów ucznia.
5. W przypadku, gdy uczeń na polecenie nauczyciela nie chce przekazać substancji, ani pokazać zawartości teczki, szkoła wzywa Policję, która podejmuje odpowiednie działania.
6. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim jej zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją Policji; całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

V. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancje przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrekcję szkoły i wzywa Policję.
3. Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję.

VI. W przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy:

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły, wychowawcy, pedagoga.
2. Przekazanie sprawy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu pod opiekę.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Niezwłoczne powiadomienie Policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji.
7. Sporządzenie dokładnej notatki o zdarzeniu; zawiadomienie Policji lub Sąd Rodzinny.

VII. Postępowanie nauczyciela/wychowawcy wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego mającego miejsce na terenie szkoły lub poza nią, a związany był z przemocą w rodzinie, przemocą ze strony rówieśników lub osób dorosłych (po uzyskaniu informacji, stwierdzeniu obrażeń na ciele ucznia lub będący świadkiem zdarzenia):

1. Zapewnienie uczniowi pierwszej, przedmedycznej pomocy – wezwanie pielęgniarki lub innej osoby znającej zasady Pierwszej Pomocy.
2. W przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń, wezwanie lekarza, ew. karetki pogotowia i niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Niezwłoczne wezwanie Policji w przypadku, kiedy sprawa jest poważna i niezbędne jest profesjonalne zabezpieczenie śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. W innych przypadkach powiadomienie policji może nastąpić w formie pisemnej.

VIII. Postępowanie nauczyciela / wychowawcy w sytuacjach zagrażających zdrowiu dziecka.

Nauczyciel / wychowawca będący świadkiem omdlenia, zasnęnięcia, złamania kończyny, zwichnięcia, uszkodzenia ciała oraz stwierdzający wysoką temperaturę u dziecka zobowiązany jest do:

1. Zapewnienia uczniowi pierwszej, przedmedycznej pomocy – wezwania pielęgniarki lub innej osoby znającej zasady Pierwszej Pomocy.
2. Wezwania karetki pogotowia i niezwłocznego powiadomienia rodziców ucznia.

3. Niezwłocznego powiadomienia dyrektora szkoły;
4. W przypadku wypadku na terenie szkoły winien być spisany protokół z wypadku (decyzją dyrektora).

IX. W sytuacji rozpoznania czynnika ryzyka zachowań samobójczych, należy:

1. Poinformować dyrekcję, pedagoga i psychologa, którzy w trybie pilnym poprzez rozmowy, wywiad, obserwację rozpoznają problem.
2. Jeżeli istnieje ryzyko zachowań samobójczych, to:
 - a) Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem i pedagogiem wzywa w trybie pilnym rodziców/prawnych opiekunów dziecka na rozmowę przy udziale pedagoga i psychologa, w trakcie której rodzice zobowiązują się w formie pisemnej do konsultacji problemu dziecka ze specjalistą (psychiatra, psycholog dla dzieci i młodzieży, terapeuta dziecięcy).
 - b) Równoległe dyrektor szkoły powiadamia o zagrożeniu nauczycieli danej klasy, aby monitorowali zachowanie ucznia i nawiązywali konstruktywny dialog.
 - c) Jeżeli rodzice nie wywiążą się z zobowiązania, Dyrektor podejmuje decyzję o zgłoszeniu sprawy do Sądu Rodzinnego i Sądu dla Nieletnich, w celu ochrony praw dziecka.
 - d) Wszelkie działania podejmowane wobec ucznia zagrożonego zachowaniami samobójczymi są dokumentowane w postaci notatek służbowych.

Strategie postępowania wobec ucznia, który podjął próbę samobójczą:

1. Informacja o podjęciu próby samobójczej zostaje przekazana dyrekcji, wychowawcy, pedagogowi, psychologowi, a w następnej kolejności gronu pedagogicznemu,
2. W trybie pilnym zostaje nawiązany kontakt z rodzicami.
3. Dyrektor szkoły jest zobowiązany do poinformowania rodziców uczniów, w celu zapobieżenia zjawisku „zakażenia się samobójstwem”.
4. Psycholog i pedagog podejmują stosowne działania: pracę indywidualną z uczniem (jeżeli rodzice wyrażą na to zgodę) oraz z jego gronem rówieśniczym (rozmowy, zajęcia wychowawcze, warsztaty).
5. Wszelkie działania podejmowane wobec ucznia, który podjął próbę samobójczą bądź się okalecza są dokumentowane w postaci notatek służbowych.

X. Zasady postępowania nauczyciela w przypadku zachowania ucznia uniemożliwiającego prowadzenie lekcji.

1. Upomnienie słowne.
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie.
3. Powiadomienie wychowawcy klasy (wpis wychowawcy do dzienniczka uwag).
4. Powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów oraz ewentualnie kuratora sądowego.
5. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadomienie dyrekcji szkoły.
6. Konsekwencje: zgodne ze statutem szkoły
7. Obniżenie punktacji z zachowania.
8. Systematyczne spotkania z pedagogiem szkolnym.

XI. Zasady postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły.

1. Powiadomienie wychowawcy, dyrekcji, rodziców/opiekunów prawnych i ew. kuratora sądowego.
2. W każdym przypadku powiadomienie policji i sądu rodzinnego.
3. Natychmiastowe obniżenie punktacji z zachowania oraz wpis do zeszytu uwag
4. Nagana dyrektora szkoły.
5. Oprócz wszczętych procedur prawnych, wyznaczenie rodzaju zadośćuczynienia (np. praca społeczna).

XII. Postępowanie w przypadku agresji ucznia wobec nauczyciela.

1. Powiadomienie dyrektora szkoły, który podejmuje decyzję o dalszych działaniach (np. powiadamia Policję).
2. Wezwanie rodziców do szkoły.
3. Wszelkie działania powinny być dokumentowane w postaci notatek służbowych.

XIII. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik zauważy zaginięcie dziecka.

1. Sprawdza bezpieczeństwo i liczbę pozostałych dzieci.
2. Organizuje opiekę dla pozostałych dzieci i rozpoczyna poszukiwania.
3. Jeśli dziecko się nie odnalazło natychmiast zawiadamia dyrektora szkoły, kierownika świetlicy (jeśli dziecko przebywało na świetlicy) oraz rodziców i Policję.

XIV. Postępowanie w przypadku nowego ucznia w klasie.

1. Wychowawca/nauczyciel wprowadza ucznia do klasy i przedstawia go wszystkim. Po czym każdy z uczniów przedstawia się jemu.
2. Wychowawca/nauczyciel wyznacza w klasie OPIEKUNA (koleżanka/kolega), którego zadaniem jest nawiązanie kontaktu z nowym uczniem, zapoznanie z koleżankami i kolegami, oprowadzenie po szkole, itp.
3. Nauczyciel organizuje miejsce dla nowego ucznia. W klasach 4-6 każdy nauczyciel przedmiotu dba o miejsce dla ucznia, tak aby uniknąć konfrontacji i odrzucenia.
4. Wychowawca organizuje zajęcia integracyjne.
5. Wychowawca dba o zapoznanie dziecka ze szkołą oraz wskazuje miejsca, gdzie ma szukać pomocy w razie konieczności.

XV. Postępowanie w przypadku, gdy wychowawca stwierdzi niewypełnianie obowiązku szkolnego przez ucznia.

1. Informuje o zaistniałej sytuacji rodziców ucznia.
2. Jeżeli rozmowy z rodzicem nie przynoszą rezultatu, a uczeń nadal nie spełnia obowiązku szkolnego zgłasza zaistniały fakt do pedagoga szkolnego.
3. Pedagog szkolny organizuje spotkanie z rodzicami w celu wyjaśnienia konsekwencji i procedur dot. niewypełniania obowiązku szkolnego. Rodzice na piśmie potwierdzają zapoznanie się z sytuacją wychowawczą dziecka.
4. Jeżeli sytuacja się powtarza lub nie dochodzi do rozmowy, szkoła wysyła do rodziców / prawnych opiekunów UPOMNIENIE W SPRAWIE NIEREGULARNEGO UCZĘSZCZANIA DZIECKA NA ZAJĘCIA SZKOLNE.

5. Następnym krokiem jest INFORMACJA O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO wysyłana do rodziców.
6. Kolejnym krokiem jest wysłanie do Burmistrza WNIOSKU O WSZCZĘCIE EGZEKUCJI ADMINISTRACYJNEJ.
7. Jeżeli poprzednie kroki nie przyniosły rezultatu, szkoła wysyła do Sądu Rodzinnego i Nieletnich PROŚBĘ O WGLĄD W SPRAWY RODZINNE.

XVI. Postępowanie nauczyciela w przypadku zauważenia konfliktu w klasie lub problemu wychowawczego z danym dzieckiem:

1. Informuje o zaistniałej sytuacji wychowawcę klasy.
2. Działania wychowawcy klasy:
 - a) Wychowawca podejmuje stosowne działania np. rozmowy wychowawcze z uczniami, rozmowy z rodzicami, zajęcia wychowawcze nastawione na rozwiązanie problemu (po ewentualnej konsultacji z pedagogiem).
 - b) Jeżeli wyżej wymienione działania nie przynoszą efektu, wychowawca informuje pedagoga, który planuje i organizuje dalszą pracę wychowawczą, ewentualnie kieruje sprawę do psychologa lub instytucji zewnętrznych (Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Policji, Sądu, itp.)

XVII. Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia

1. Przerwanie zachowania agresywnego.
2. Poinformowanie wychowawcy o zdarzeniu.
3. Przeprowadzenie przez wychowawcę rozmowy z uczniem/uczniemi w obecności nauczyciela - świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocenienie zdarzenia i wyciągnięcie wniosków).
4. Odnotowanie zdarzenia przez wychowawcę klasy.
5. Poinformowanie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia/uczniów, uczestników zdarzenia o zaistniałej sytuacji.
6. Zgłaszanie powtarzających się sytuacji do pedagoga oraz dyrektora szkoły o przypadkach.
7. Natychmiastowe powiadomienie przez wychowawców pedagoga i dyrektora szkoły o przypadkach szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia).
8. Ustalenie sposobu pracy wychowawczej z ofiarą i sprawcą oraz ukaranie winnego zgodnie z obowiązującym systemem kar (wychowawca w porozumieniu z dyrekcją i pedagogiem szkolnym; w szczególnych przypadkach decyzją rady pedagogicznej).
9. Przekazanie rodzicom (prawym opiekunom) ustnej lub pisemnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia/uczniów konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.

XVIII. Zasady postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności

1. Interwencja świadka zdarzenia – powstrzymanie sprawców.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa ze wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
3. Wezwanie rodziców.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.

5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców lub odpracowanie szkody.
6. Obniżenie punktacji zachowania.

XIX. Postępowanie w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły

1. Nakłonienie ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu.
2. Jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma taki obowiązek, w przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego.
3. W przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły, która zawiadamia policję.
4. W każdym przypadku powiadomienie rodziców, wychowawcy i dyrekcji szkoły, także kuratora sądowego (jeżeli uczeń jest pod jego opieką).
5. Obniżenie punktacji z zachowania.

Opisane powyżej procedury stosowane są indywidualnie z uwzględnieniem szeroko pojętego dobra dziecka. Kierując się tą przesłanką, dyrektor szkoły może podejmować ostateczną decyzję w sprawie postępowania w danej sytuacji. Jednakże każdą sytuację nauczyciel powinien szczegółowo udokumentować.

XX. Jak przygotować obiekt do nagłego zagrożenia?

Co należy zrobić?

- **Przechowywać** listy numerów kontaktowych pracowników, tak by można było nawiązać z nimi lub z ich rodzinami najszybszy kontakt.
- **Posiadać** na miejscu plan bezpiecznej ewakuacji personelu i klientów.
- **Ćwiczyć** zaplanowane procedury z pracownikami i z uczniami.
- **Regularnie kopiować** dane z komputerów i przechowywać je poza siecią komputerową.
- **Ubezpieczyć się** (obiekt) w celu minimalizacji strat.

XXI. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik zauważy lub otrzyma informacje o pożarze lub innym zagrożeniu (np. chemicznym).

Przed przybyciem jednostek straży pożarnej osoba, która pierwsza zauważy pożar zobowiązana jest do natychmiastowego zaalarmowania o niebezpieczeństwie osób znajdujących się bezpośrednio w zagrożonej pożarem strefie i w sąsiednich pomieszczeniach:

- a) umiejscawia źródło oraz wielkość zagrożenia oraz możliwości jego opanowania,
- b) powiadamia dyrekcję szkoły,
- c) ocenia liczebność grupy i dostępność drogi ewakuacyjnej,
- d) wyprowadza dzieci z sali według zasad bezpieczeństwa: parami, trzymając się za ręce, pierwsze dziecko trzyma za rękę, pamięta o zabraniu listy dzieci z klasy, wyznacza osobę, która ma wyjść ostatnia z sali, wyznaczonymi drogami ewakuacyjnymi.

Powiadamia się Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej podając:

- a) dokładny adres pożaru,
- b) w jakim pomieszczeniu powstał pożar i jakie są jego oznaki oraz określić rodzaj palących się materiałów,
- c) liczbę osób pozostających w strefie bezpośredniego zagrożenia życia,

Uwaga: Nie odkładać słuchawki telefonu bez potwierdzenia przez dyżurnego **PSP** przyjęcia zgłoszenia! Kierowanie akcją ratowniczą do chwili przybycia jednostek straży pożarnej prowadzi dyrekcja obiektu lub osoba przez niego upoważniona, bądź osoba znajdująca się na miejscu zdarzenia cechująca się opanowaniem i stanowczością.

Kierując akcją ratowniczą należy:

- a) ewakuować ludzi,
- b) ewakuować mienie,
- c) ustalić rodzaj palących się materiałów i rodzaj dopuszczalnego środka gaśniczego, przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym.

Po przybyciu na miejsce zdarzenia straży pożarnej osoba dotychczas kierująca działaniem ratowniczym ma obowiązek udzielić informacji dowódcy przybyłej jednostki o dotychczasowym przebiegu działań.

Uwaga: Wszystkie osoby przebywające na terenie działań ratowniczo-gaśniczych prowadzonych przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej mają obowiązek bezwzględnego podporządkowania się poleceniom wydawanym przez dowódcę kierującego działaniem ratowniczym.

Przystępując do gaszenia pożaru należy:

- a) wyłączyć dopływ prądu do palącego się obiektu lub pomieszczenia,
- b) w miarę możliwości usunąć materiały palne znajdujące się na drodze rozwoju pożaru,
- c) zachować szczególną ostrożność wchodząc do pomieszczeń objętych pożarem lub zadymionych,
- d) w strefie zadymienia poruszać się w pozycji pochylonej,
- e) wchodząc do pomieszczenia nie pozostawiać za sobą palących się przedmiotów, pamiętając o drodze odwrotu.

XXII. Postępowanie w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów.

1. Należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Wezwać Policję - tel. 997 lub 112.

W przypadku wystąpienia innego miejscowego zagrożenia należy rozpoznać charakter zagrożenia tj;

- a) awarie techniczne,
- b) klęski żywiołowe,
- c) katastrofy i wypadki budowlane transportowe i inne,
- d) skażenie środowiska naturalnego.

W przypadku **skażenia środowiska naturalnego** przez substancje toksyczne należy w miarę możliwości określić sposób jej oddziaływania tzn. czy uwolniona substancja stanowi bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, dla rzek, zbiorników wodnych, wód gruntowych, itp.

Jeżeli powstałe miejscowe zagrożenie może spowodować skutki, których usunięcie wykracza poza możliwości organizacyjno-techniczne właściciela terenu, na którym powstało, należy zawiadomić

(alarmować) właściwą terenowo **Komendę Państwowej Straży Pożarnej** oraz inne służby ratownicze, rozpoznawcze i informacyjne.

XXIII. Jak postępować w przypadku skażeń biologicznych i chemicznych?

Sygnal alarmu o skażeniach środkami chemicznymi lub biologicznymi nadawany jest:

- a) za pomocą syren (przez 3 minuty przerywany dźwięk - 10 sekund głos syreny, 25 sekund przerwy, 10 sekund syrena, 15 sekund przerwy...),
- b) za pośrednictwem radia, telewizji i radiowęzłów lub pojazdów wyposażonych w megafony.

Jeżeli jesteś w budynku:

1. **Pozostań** w budynku.
2. **Wpuść do niego** zagrożonych przechodniów.
3. **Poinformuj** innych mieszkańców o zagrożeniu.
4. **Zamknij** drzwi i okna.
5. **Wyłącz** wentylatory, pozalepiał wywietrzniki, pozamykaj wywietrzniki w ramach okiennych.
6. **Unikaj** przebywania w piwnicach i innych nisko położonych częściach budynku.
7. **Unikaj** niepotrzebnego zużycia tlenu.
8. **Włącz radio** lub telewizor (najlepiej stację lokalną).

Jeżeli jesteś poza budynkiem:

1. **Znajdź** najbliższy zamieszkały budynek.
2. **W miarę możliwości** poruszaj się prostopadle do kierunku wiatru, chroń drogi oddechowe (np. oddychaj przez chusteczkę do nosa).
3. **Umyj dokładnie** twarz, włosy i ręce, oczyść oczy i uszy.
4. **W przypadku kontaktu** z niebezpiecznymi substancjami, zostaw odzież wierzchnią i obuwie przed domem.

Jeżeli doszło do skażenia:

1. **Nie dotykaj** i nie wążaj podejrzanych przedmiotów.
2. **Nie sprzątaj** proszku, nie ścieraj cieczy. Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryj ją np. kocem.
3. **Pozamykaj** okna oraz drzwi i wyłącz klimatyzację, nie dopuść do przeciągów.
4. **Opuść** pomieszczenie i nie wpuszczaj do niego innych osób.
5. **Umyj** dokładnie ręce wodą i mydłem.
6. **Zdejmij ubranie**, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włóż do plastikowego worka. Umyj się pod prysznicem.
7. **Po kontakcie** z podejrzаныmi substancjami nie jedz, nie pij i nie pal.
8. **Wszystkie osoby**, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej, powinny się zgłosić na policję.

Jeżeli doszło do skażenia pomieszczeń aerozolami:

1. **Wyłącz** wentylatory.
2. **Zamknij** okna i drzwi, opuść pomieszczenie.
3. **Sporządź** listę wszystkich obecnych osób i udostępnij ją policji.

XXIV. Jak postępować w przypadku znalezienia się w grupie zakładników?

Pamiętaj, że napastnicy kontrolują sytuację - rób, co ci każą. Nie graj bohatera i nie stawiaj oporu. Dyskutowanie z napastnikami lub bunt mogą tylko pogorszyć sytuację. Twoim zadaniem powinno być przetrwanie. Czekaj na akcję wyspecjalizowanej jednostki ratowniczej.

Jeśli znalazłeś się wśród zakładników

1. **Staraj się zwrócić uwagę** napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych).
2. **Bądź spokojny**, naturalny, znajdź postawę pośrednią między agresją a pasywnością i uległością.
3. **Nie bądź "utrapieniem"** dla napastników (bunt, dyskutowanie, silne reakcje emocjonalne).
4. **Pamiętaj**, że sytuacja może trwać długo - postaraj się rozwinąć u siebie potrzebę przetrwania.
5. **Nie rób gestów** zwracających uwagę porywaczy.
6. **Nie zadawaj pytań**, nie patrz w oczy terrorystom, bądź im posłuszny bez dyskusji, siedź spokojnie na miejscu.
7. **Pytaj** zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz wstać lub otworzyć torbę.
8. **Na żądanie** terrorystów oddaj im przedmioty osobiste.
9. **Usuń (wyrzuć) wszelkie oznaki władzy**, zajmowania ważnej pozycji.
10. **Zapamiętaj szczegóły** dotyczące porywaczy i otoczenia. Może to pomóc władzom w uwolnieniu pozostałych zakładników oraz identyfikację porywaczy przy aresztowaniu.

XXV. Jak postępować w trakcie operacji antyterrorystycznych?

1. **Staraj się uspokoić**, akcja zawsze wywołuje zamieszanie i panikę, ludzie są w szoku.
2. **Nie uciekaj**, połóż się na podłodze i spróbuj znaleźć jakąś osłonę. Trzymaj ręce na głowie do końca operacji.
3. **Słuchaj rozkazów** i instrukcji grupy antyterrorystycznej i nie zabieraj jej czasu na zadawanie zbędnych pytań.
4. **Nie trzyj oczu** w wypadku użycia gazów łzawiących.
5. **W razie strzelaniny** połóż się na ziemi lub schowaj się za jakimś przedmiotem.
6. **Nie uciekaj z obiektu**, dopóki nie zostanie wydany rozkaz wyjścia - możesz zostać wzięty za terrorystę.
7. **W chwili wyzwolenia** wychodź jak najszybciej, nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru.
8. **Spróbuj się zidentyfikować** (przedstawić). Bądź jednak przygotowany na ostre traktowanie ze strony ekipy ratunkowej - dopóki nie zostaniesz formalnie zidentyfikowany jako jeden z zakładników, jesteś potencjalnie jednym z porywaczy.

XXVI. ABC REANIMACJI – MINIPORADNIK

Pięć minut bezdechu i zatrzymanej pracy serca wystarczy, aby w mózgu ludzkim zaszły nieodwracalne zmiany. W takich przypadkach czas jest bezcenny. W Polsce na przyjazd karetki czeka się 10-20 minut. Dlatego tak ważne jest, aby świadkowie umieli udzielić pierwszej pomocy. W sytuacji świadka może znaleźć się każdy.

SPRAWDŹ, CZY JEST PRZYTOMNY

- delikatnie potrząśnij za ramiona,
- głośno zapytaj - np.: Co się Pani (Panu) stało?
- sprawdź reakcje na np. klepięcie w policzek lub ból,
- sprawdź, czy występują mocne krwawienia.

SPRAWDŹ, CZY ODDYCHA

- popatrz na ruchy oddechowe klatki piersiowej lub brzucha, posłuchaj oddechu przy ustach ratowanego,
- poczuj wydechane powietrze na policzku (grzbiecie dłoni).

SPRAWDŹ KRAŻENIE:

Zbadaj tętno na tętnicy szyjnej (do 10 sekund). Opuszki dwóch palców (wskazujący i środkowy) przykładają się lekko uciskając w zagłębieniu pomiędzy chrząstkami krtani a mięśniem szyi. Sprawdź po obu stronach!

JEŻELI NIE ODDYCHA WEZWIJ POMOC UDROŻNIJ DROGI ODDECHOWE:

- ułóż ratowanego na plecach i usuń ciała obce z jego ust,
- odegnij głowę do tyłu (nie wolno w podejrzeniu urazu szyi!),
- wysuń żuchwę pacjenta do przodu.

ROZPOCZNIJ SZTUCZNA WENTYLACJĘ: METODA USTA - USTA

- zaciśnij palce jednej ręki na nosie ratowanego.
- mocno przyciśnij usta do ust ratowanego i wykonaj powolny, zdecydowany wydech.

JEŻELI NIE MA KRAŻENIA, ROZPOCZNIJ MASAŻ ZEWNETRZNY SERCA

Zdejmij ubranie z klatki piersiowej ratowanego. Znajdź punkt ucisku. Znajduje się on w odległości ok. dwóch szerokości palca od „dolnego” końca mostka. Połóż w tym punkcie nadgarstek jednej ręki, na nim nadgarstek drugiej. Spleć palce rąk. Wyprostuj ramiona - uciśnięcia wykonuj dzięki ciężarowi swojego ciała. Ucisk powinien powodować ugięcie mostka na 3 - 5 cm. Uciskaj rytmicznie z częstotliwością 100 uciśnięć mostka/min.

GDY PROWADZISZ JEDNOCZEŚNIE ODDECH I WENTYLACJĘ:

Sekwencja 30 uciśnięć mostka na 2 oddechy.

GDY JESTEŚ SAM I NIE DAJESZ SOBIE RADY PROWADŹ TYLKO MASAŻ

JAK ZATAMOWAĆ KRWAWIENIE

Krew z żyły jest ciemnoczerwona, wypływa jednostajną strużką. Krew tętnicza jest jasna, wypływa rytmicznie. Lekkie krwawienie z reguły ustaje samo.

W przypadku mocnego krwawienia spróbuj ucisnąć tętnicę doprowadzającą krew, podnieść krwawiącą kończynę powyżej serca.

ZAŁÓŻ OPATRUNEK UCISKOWY

Nakryj ranę gazą jałową. Umocuj ją kilkoma okrążeniami opaski (prowizorycznie możesz użyć paska, krawata). Na gazę nałóż „poduszeczkę” - np. z nierozwiniętego bandaża lub dowolnego materiału. Owiń wszystko mocno opaską. Tylko w wyjątkowych sytuacjach (np. amputacja kończyny, duże obce ciało tkwiące w ranie) możesz zastosować opaskę uciskową odcinającą całkowicie dopływ krwi do rany.

Ratowanie dzieci

Ze względu na małe rozmiary dziecięcej buzi, swoimi ustami można objąć usta i nos ratowanego. Pamiętaj o tym, że wystarczy im znacznie mniejsza objętość wydychanego powietrza niż dorosłemu!

Ochrona przed płynami ustrojowymi

Jeżeli obawiasz się kontaktu z płynami ustrojowymi ratowanego, a nie masz specjalnej maseczki, możesz użyć prowizorycznej ochrony - przedziurawionej palcem torebki foliowej nałożonej na usta poszkodowanego.